

BOUW TANDHEELKUNDIGE INSTITUUT TE NIJMEGEN

Aan de r.k. universiteit te Nijmegen zal, te beginnen in 1967, het aantal studenten in tandheelkunde tweemaal zo groot kunnen worden als thans het geval is. Volgens de plannen zal er dan een klinisch instituut gereed zijn, waarin aan negentig toekomstige tandartsen een opleiding zal kunnen worden gegeven. De bouw van dit klinisch instituut zal beginnen zodra het preklinisch gebouw gereed is, hetgeen naar verwachting in september 1964 het geval zal zijn. Met de bouw van dit laatste instituut is vrijdag een begin gemaakt. De president-curator van de universiteit, mgr. prof. dr. R. R. Post, heeft op Oud-Heyendaal de eerste spade in de grond gestoken.

(N.R.C. 23 juli 1962)

Benoemd:

tot gewoon hoogleraar in de faculteit der Geneeskunde a. d. rijksuniversiteit te Utrecht om onderwijs te geven in de kindergeneeskunde, mede ten behoeve van de studie in de tandheelkunde Dr. H. S. WEIJERS, thans lector aan deze universiteit; tot lector in de faculteit der geneeskunde aan de rijksuniversiteit te Utrecht om onderwijs te geven in de parodontologie G. DEKKER, thans wetenschappelijk hoofdbambenaar A aan deze universiteit.

INTERNATIONAAL

EEN WERELDCONGRES

Het Dertiende Internationale Tandartsen Congres, dat van 7-14 juli 1962 in Keulen werd gehouden, kan inderdaad op de naam „Wereld Congres” aanspraak maken en besloten is dan ook door de F(édération) D(entaire) I(nternationale), de toekomstige vijfjaarlijkse congressen onder deze titel te annunceren, in tegenstelling tot „Internationale Congressen”, die gemeenlijk aanduiden dat op *nationale* bijeenkomsten ook andere landen vertegenwoordigd zijn.

Het Keulse Congres, met zijn afgevaardigden uit 87 landen, zijn ruim elfduizend deelnemers (tandartsen, assistenten, industrie, dames) en zijn industriële tentoonstelling, die op de zondagen door ongeveer 27.000 belangstellenden werd bezocht, was de grootste tandheelkundige manifestatie tot nu toe in Europa gehouden en tevens de grootste internationale bijeenkomst, ooit in Duitsland vermenigvuldigd.

Van links naar rechts:
DR. HAROLD
HILLENBRAND - Ere
vice voorzitter
der F. D. I.
DR. ERICH MÜLLER
voorzitter congres
DR. CH. F. L. NORD
Ere voorzitter F.D.I.
DR. ALBERT JOACHIM
OUD voorzitter F.D.I.

De organisatie bleek in de handen der Duitse collegae voortreffelijk geregeld, het zwakke punt was uiteraard de huisvesting en derhalve was het geen wonder dat een en andermaal betreurd werd, dat de Duitse stad die hiervoor alleen een oplossing had kunnen bieden, Berlijn, door de politieke omstandigheden niet beschikbaar was.

Vandaar dat dit onze oosterburen bijzonder hoog zit, zo zelfs, dat de bonds-president, Dr. LÜBKE, die de officiële opening op zaterdag 7 juli bijwoonde en de vergadering toesprak, maandags liet weten dat hij een vliegtuig ter beschikking stelde, om een zeventigtal afgevaardigden de gelegenheid te bieden uit eigen aanschouwing zich van de toestand in Berlijn een beeld te vormen.

Ofschoon uiteraard de F.D.I. zich niet met politiek bemoeit, is aan deze uitnodiging gevolg gegeven. Men heeft ons in autobussen langs „de muur” gevoerd en ons daarna ontvangen in het Stadhuis te Schöneberg, waar de burgemeester, in voortreffelijk Engels, gewezen heeft op de zeer ernstige consequenties die de huidige toestand meebrengt.

Schrijver dezes heeft, antwoordende namens de afgevaardigden, betoogd dat waar de Fédération Dentaire Internationale sinds haar oprichting gestreden

heeft en – waar nodig – nog strijdt voor de vrije uitoefening van het beroep en van de wetenschap, het duidelijk is dat hiervan geen sprake kan zijn wanneer de vrijheid van het individu niet bestaat en dat derhalve, zolang de Oostzone, Oost Duitsland, (om niet te spreken van de overige Russische satellieten) in een concentratiekamp zijn veranderd, waarbij men dan nog niet, zoals in een oorlog, zich aan de hoop kan vastklemmen dat nadien de situatie weer normaal zal worden, een dergelijke toestand rampzalig moet worden geacht.

Hierbij moge nog worden aangetekend, dat een duizendtal tandartsen uit Oost Duitsland zich voor het congres had aangemeld, doch dat enige weken tevoren de visa werden geweigerd!

Dat ondanks dit alles de West-Duitse collegae de moed, de energie en het uithoudingsvermogen hebben gehad om een congres te organiseren van over de tienduizend mensen in een stad van de grootte van Amsterdam, en zulks hebben gedaan op een wijze die het bijzonder moeilijk zal maken voor onze Franse vrienden om een en ander in Parijs in 1967 te evenaren (de uitnodiging hiertoe werd op de slotvergadering der F.D.I. dankbaar aanvaard) is wel de hoogste lof die hen kan worden gebracht.

De Redactie van dit Tijdschrift heeft, evenals bij vorige gelegenheden, een aantal collegae verzocht over hun bevindingen uit de afdelingen waarin zij speciaal geïnteresseerd zijn te willen rapporteren, maar ook wanneer dit op de meest

Openingzitting Congres Keulen 1962. Bondspresident en Mevrouw Lübke

voortreffelijke wijze zal geschieden, zal het altijd ondoenlijk blijken van een Mammoetcongres als het thans gehoudene, anders dan een vluchtige indruk te geven.

Dit brengt, als gewoonlijk, de vraag naar voren: worden deze bijeenkomsten niet zó groot en zó onoverzichtelijk, dat zij hun doel voorbij streven? De enorme gebouwen, waarin men – vaak met moeite en tijdverlies – zijn weg zoekt, het feit dat men daardoor vaak te laat op een voordracht of demonstratie komt, de omstandigheid dat men door het gelijktijdig plaats vinden van meerdere zaken waarin men belang stelt, er enige niet kan volgen, het veelal ontbreken van tijd voor een diepgaande discussie, doen velen zeggen dat dit de redenen zijn waarom zij zich van deze manifestaties verre houden.

Edoch, deze velen hebben ongelijk, zij het dan ook dat de overigen dankbaar mogen zijn voor deze verkeerde mentaliteit, omdat anders de organisatie volledig vast zou lopen.

Wanneer blijkt dat – ondanks alle kritiek – iedere keer het aantal belangstelden toeneemt, wanneer in 1959 in New York 35000 deelnemers nog niet afschrikwekkend werken, daar moet dan toch wel de conclusie uit worden getrokken, dat de overgrote meerderheid van mening is dat het bezoeken, ook van massa-vergaderingen, de moeite ruimschoots waard is.

Wij zijn van mening dat dit zeker het geval is voor een beroep als de tandheelkunde, omdat enerzijds na een meer dan zestigjarige ervaring de organisatoren terdege weten wat zij willen bereiken, en anderzijds, omdat misschien weinig academische beroepen sneller evolueren dan juist de tandheelkunde, of beter gezegd: de odonto-stomatologie.

Natuurlijk is een dergelijke organisatie bij voortdurende verbetering vatbaar en wij hopen hierop in een slotbeschouwing terug te komen, maar wie – onbevooroordeeld – bestudeert wat er in die paar weken in juli tandheelkundig is geschied, zowel kwalitatief als kwantitatief, zal niet aan de overtuiging kunnen ontkomen dat de enorme hieraan verbonden moeiten en kosten, *ruimschoots verantwoord zijn geweest.*

Zaterdagmorgen, 7 juli, werd het Congres in de reusachtige zaal van het Messegebouw, plechtig geopend en het geheel, met de duizenden die deze met bloemen en planten versierde ruimte geheel vulden, bood een imponerende aanblik, met name toen bij de „roll call” de vlaggen der vertegenwoordigende landen langzaam ronddraaiden in het licht der schijnwerpers.

Opening en sluiting werden voorafgegaan en besloten met de delen van Schubert's 5e Symphonie, voortreffelijk uitgevoerd, waartussen achtereenvolgens de toespraken van Dr. DÉLIBEROS (Parijs), voorzitter der F.D.I.; van Dr. MÜLLER, de Congres-voorzitter, van Dr. LÜBKE, de Bonds President, de Minister van Binnenlandse Zaken van Nordrhein-Westfalen, en de Oberbürgermeister van Keulen.

De „Miller Prijs”, de hoogste internationale wetenschappelijke onderscheiding in de tandheelkunde, was bestemd voor Dr. H. TRENDLEY DEAN, de grote

voorganger bij het wetenschappelijk onderzoek naar de waarde van fluor in het drinkwater. Helaas was de prijswinnaar twee maanden te voren overleden en werden medaille en diploma posthuum uitgereikt aan zijn daartoe uit Amerika overgekomen weduwe.

De „George Villain Prijs” voor prothese werd overhandigd aan Prof. ACKERMANN uit Genève voor zijn baanbrekend werk op het gebied der prothetiek.

De „Albert Joachim Prijs” werd door de tachtigjarige oud-president eigenhandig uitgereikt aan twee Amerikaanse onderzoekers: Dr. PAUL H. KEYES en Dr. L. M. FITZGERALD.

Na afloop vond de officiële opening van de „Dental Schau” plaats door de (vrouwelijke) Minister van Volksgezondheid, een ministerie dat pas enige maanden geleden voor het eerst in Duitsland is gecreëerd.

Deze enorme tentoonstelling overtrof in grootte alles wat tot nu toe op dit gebied is gepresteerd en naar ons verteld werd, bevatte zij ook de allerallernieuwste snuffjes en snuffen op elk onderdeel der tandheelkunde, zodat eenieder (die er de tijd voor had) zijn hart kon ophalen.

Het bezoek was enorm en na afloop vernamen wij uit de beste bron, dat de exposanten over het resultaat zeer tevreden waren. Via „dagkaarten” hebben blijkbaar een zeer groot aantal tandartsen en technici speciaal deze tentoonstelling bezocht.

Inmiddels was vóór de opening, de „Council” van de F.D.I. reeds druk aan het werk geweest.

Dinsdag, 4 juli, kwam de financiële commissie bijeen; woensdag was de eerste zitting van de Council, donderdag de tweede, vrijdag vergaderden de verschillende commissies. Zodoende was het raderwerk verzorgd dat nodig is om de Algemene Vergadering, op zaterdagmiddag, van de afgevaardigden der F.D.I. vlot te doen lopen.

De leden met hun dames werden gedurende deze dagen door de Duitse gastheren aangenaam beziggehouden. Onder meer verzamelde Dr. BRAUN, de Secretaris-generaal van het Congres, zijn gasten in zijn charmant huis buiten Keulen, rond een kleurig en verrukkelijk „buffet” waarbij de „congres”wijn alle eer werd aangedaan en bood de Oberbürgermeister hen een boottocht aan op het „receptie”schip dat de Stad Keulen voor soortgelijke gelegenheden ter beschikking heeft, een excursie die bij de deelnemers door de hartelijkheid en de ongedwongen sfeer in de beste herinnering zal blijven.

Vrijdagavond recipieerden voorzitter en speaker van de F.D.I. (de heren DÉLIBEROS en FREIHOFER) en zag men de getrouwen der F.D.I., ditmaal aangevuld met de afgevaardigden uit alle werelddelen, elkaar verheugd de hand drukken en was er zeer snel de stemming die ook de jaarvergaderingen der F.D.I. kenmerkt en vermoedelijk een van de belangrijke oorzaken is, die het enthousiasme voor het bijwonen dezer jaarlijkse bijeenkomsten steeds stijgende doet zijn.

De Algemene Vergadering, ditmaal in een stampvolle zaal vanwege de 87 tegenwoordigde landen, deed in deze eerste bijeenkomst voornamelijk routine-

werk af en benoemde commissies, die in de slotvergadering rapporten zouden moeten uitbrengen.

Des avonds bood de stad Keulen het congres een ontvangst aan in het Wallraf-Richartz Museum, welk gebouw, voor een groot deel vernieuwd, een schitterende collectie schilderijen bevat, waar ook de Hollandse meesters ruim vertegenwoordigd zijn.

Voor zondagmorgen was – na een bontificale mis in de Dom, waar de kardinaal bisschop van Keulen Z.E. FRINGS een rede uitsprak die speciaal aan de tandheelkunde was gewijd – een bijzondere Algemene Vergadering georganiseerd, volgens een in 1961 in Helsinki genomen besluit, waar Dr. HILLENBRAND, de uiterst bekwame en veel wetende Secretaris Generaal van de American Dental Association, het vraagstuk van de „dental manpower” behandelde. Co-referenten waren Dr. BERGGREN, de leider van de Eastman Clinic te Stockholm en Prof. PEDERSEN, Kopenhagen.

Dit onderwerp, dat sinds jaren nationaal en internationaal de volledige aandacht heeft en aanleiding gaf tot ernstige controversen, is door HILLENBRAND op magistrale wijze behandeld.

Zijn conclusies werden met algemene stemmen aanvaard. Deze luiden:

„It is obvious that planning for dental manpower is a complicated procedure, subject to many variables operating both nationally and intra-professionally.

Adequate planning, however, is contingent upon four main elements:

1. Knowledge of the population of a given country, its levels, needs and demands.
2. Knowledge of the dental population of a given country, its vital statistics and potential resources;
3. An estimated dentist-population ratio best suited to meet national needs and aspirations and, if there is need, a supplemental dental auxiliary-dentists ratio to enlarge the capacity of the professional work force;
4. Knowledge of the many factors which affect the capacity of the profession to enlarge itself and to increase its productivity so as to meet national objectives, whatever they may be.

It would be a mistake to take for granted that these measures and levels are the same, or even approximately the same, in most countries – for they are not. It would be a mistake to assume that target objectives and methods for reaching these objectives are comparable in all countries, for they are not.

But it would not be a mistake to assume that with a good knowledge of existing conditions, an objective worthy of achievement and the national and professional will to achieve it, that the level of dental health – and of human well-being and happiness – could not be increased measurably in the predictable future.

It would be a mistake to take for granted that the solution of the manpower problem in any country can be reached easily and in a short time, for it can not.

The development of a sound manpower program will be difficult and its implementation costly and time consuming.

But it would not be a mistake to assume that every nation and its dental profession – given the will to do it – can take certain steps in planning its dental manpower program which will eventually result in a higher level of dental health and improved well being for all its citizens”.

De „American College of Dentists” had – voor het eerst buiten Amerika – de aanwezige leden uitgenodigd voor een lunch en ofschoon slechts enkele Europeanen tot dit selecte gezelschap behoren, waren er een paar honderd leden aanwezig en was er gelegenheid tot vele geanimeerde discussies.

’sMiddags vergaderden onder meer de aanwezige onderwijs autoriteiten (er waren in Keulen ± 150) onder leiding van Prof. PEDERSEN en was er een zeer levendige gedachtenwisseling over de al of niet wenselijkheid van de steeds verdergaande specialisatie en hoe deze bij het onderwijs te verwerken.

Des avond bood het Congres zijn leden een orgelconcert aan in de – gelukkig gespaarde – ongeëvenaard prachtige Domkerk.

Maandag de 9e begon dan het eigenlijke Congres met zijn wetenschappelijk programma, bestaande uit voordrachten, forumdiscussies, korte voordrachten, demonstraties, televisie en films, zijn wetenschappelijke en historische tentoonstelling, waarover anderen zullen berichten.

Vermelden willen wij echter, dat naar ons bleek een van de programmapunten die bij zeer velen bijzondere aandacht heeft getrokken, de demonstraties waren van de „American Dental Assistants Association” en de „American Dental Hygienists Association”, die een dusdanige indruk op de meeste Europeanen hebben gemaakt, dat verwacht mag worden dat zij een beter inzicht hebben verkregen omtrent hetgeen op dit gebied te bereiken valt.

De Amerikanen komt voor dit initiatief alle lof toe!

Het Organisatie Comité liet zich van zijn allerbeste kant zien door ’s maandags een tuinfeest te arrangeren op de *enige* zomeravond die West Europa tot dan toe (en later?) heeft gehad. De duizenden die in het prachtige park van de „Tanzbrunnen” (wàar zou Nederland iets dergelijks kunnen organiseren?) met ballet, dans, vuurwerk en rijnsse wijn bezig zijn gehouden, konden zich de volgende dag onder slagregens, realiseren hoe zeer Pluvius hen ter wille was geweest.

Gala-opvoeringen in het zeer moderne operagebouw en modeshows voor de dames met boottochten op de Rijn etc., vulden het wel voorziene sociale programma.

Woensdagavond was het officiële banket der F.D.I., waaraan een 500-tal gasten in de gerestaureerde aloude *Gürzenich*, deelnamen en de Ministers van Volksgezondheid en Justitie de eregasten waren.

Bij die gelegenheid werd aan enige buitenlanders, onder wie collega STORK en schrijver dezes, het ere-lidmaatschap van de „Bundes Verband der Deutschen Zahnärzte” aangeboden.

Vrijdagavond werd in de stampvolle congreszaal het grote galabal gegeven, voorafgegaan door een cabaretshow van allereerste kwaliteit waarna „het Congres danste”.

Zaterdag de slotzitting, waar onder meer de Minister van Volksgezondheid een interessante rede hield en na afloop waarvan op een ontvangst, de voorzitter van de F.D.I. het Organisatie comité en zijn vele medewerkers en -werksters dank bracht voor de schitterende wijze, waarop zij zich allen van hun taak hebben gekweten.

Het waren tenslotte de Congres President, ERICH MÜLLER met zijn onvolprezen Secretaris-generaal ROLF BRAUN, die 's avonds op de Petersberg de naaste medewerkers en de F.D.I. officials een feestmaaltijd aanboden, waarvan getuigd kan worden dat het een waardig einde was van een bij uitstek geslaagde internationale ontmoeting.

Er werd bij die gelegenheid onder meer aan enkele gasten aangeboden het zo juist verschenen boek van CURT PROSKAUER en FRITZ WITT, getiteld „Bildgeschichte der Zahnheilkunde”, een prachtwerk over vijfduizend jaar tandheelkunde in afbeelding, dat zowel de bekwame samenstellers als de uitgever bijzondere eer aandoet en dat zonder twijfel een welkome verrijking zal zijn van iedere tandheelkundige bibliotheek.

De zaterdagmiddag was bestemd voor de slotvergadering van de afgevaardigden der F.D.I. Het hardwerkende secretariaat onder leiding van collega LEATHERMAN had moeizaam alle commissie-rapporten en councilvergaderingen getypt en vermenigvuldigd, zodat de Assembly een en ander gemakkelijk verwerken kon.

Het belangrijkste punt, dat dan ook de meeste discussie vergde, was het rapport van de commissie over het tandartsen-stomatologen vraagstuk, dat het vorige jaar in Helsinki was aangehouden en beoogt de relatie tussen tandartsen en stomatologen bevredigend vast te leggen.

De volgende resolutie werd tenslotte met algemene stemmen aangenomen, waarbij de Engelse tekst de originele is:

„Whereas, every patient has the right to receive the highest possible type of oral and dental treatment, and

Whereas, the basic qualification to render this type of treatment, rests directly on the education and training of the dental practitioner, therefore be it

Recommended, that the full responsibility for the dental treatment of the individual patient be placed only on those persons legally and professionally qualified by either:

1. Education, training and qualification in academic institutions whose curricula have been approved by the dental profession; graduates of such institutions may be designated as dentists.
2. Education, training and qualification in academic medical institutions, whose curricula have been approved by the medical profession, provided that such education and training include, or be supplemented

by, appropriate dental study, approved by the medical and dental profession; graduates of such institutions may be designated as stomatologists;
and be it further

Resolved, that in principle dentists and stomatologists thus educationally qualified shall be deemed equally competent to assume full responsibility for the oral and dental health care of the individual patient. It remains as in the past within the province of each nation to select either one or both of the above forms of training."

De jaarvergadering van de F.D.I. in juli 1963, zal op uitnodiging van Zweden, in Stockholm plaats vinden. Daarna volgen San Francisco en Wenen.

NORD

BUITENLAND

BRIEVEN UIT AMERIKA

RACHEL CARSON, de bekende schrijfster van het in 1951 verschenen boek „The Sea around us” heeft zo juist een drietal artikelen gepubliceerd in de „New Yorker”: een uitgebreide studie over het gebruik en misbruik van chemische middelen voor het besproeien van akkers en boomgaarden, voor het zuiveren van rivieren en meren met al de gevolgen, die daaraan verbonden kunnen zijn.

Dit is niet een zuiver tandheelkundig onderwerp, maar het is van groot belang voor medici en *dus ook voor tandartsen* om Miss CARSON's waarschuwingen te lezen en daarom heeft het wel zin er in een tandheelkundig tijdschrift een enkel woord aan te wijden.

De mensheid tracht al sinds jaren besmetting van de lucht, de aarde en de rivieren en meren te bestrijden, maar de stoffen, waarmee men zijn doel wil bereiken, zijn niet altijd zonder gevaar. Men heeft genoeg gehoord van stralings-gevaar: strontium, in de lucht komend door nucleaire ontploffingen, komt naar de aarde met de regen en nestelt zich in gras, koren en tenslotte in de beenderen van de mensen, waar het tot de dood blijft.

Dat chemische middelen op dezelfde wijze kunnen werken, daaraan is minder aandacht besteed, maar ook zij kunnen plantengroei verhinderen, vee doden en onherstelbaar kwaad doen aan bronnen, die eens zuiver drinkwater verschaften.

In de laatste 15 jaren zijn niet minder dan 600 chemische middelen gecreëerd met het doel insecten te doden, onkruid uit te wieden, en knaagdieren te vernietigen. Onder talloze mooie namen worden deze geadvertiseerd en gretig verkocht.

Met D.D.T. begon het kort na de oorlog, maar de sterken onder de insecten overleefden het, daarmede DARWIN's principe bevestigend. Steeds dodelijker werden de wapens, de chemische oorlog is nooit ten einde en de gevolgen zijn niet te overzien.

Terwijl men op middelen zon ten gebruike in een eventuele chemische oorlogsvoering, vond men dat sommige dodelijk waren voor insecten. Deze middelen hebben een